

A report in Helsingin Sanomat 18.6.1992

<https://www.hs.fi/talous/art-2000003153294.html>

Hallitus päätti pankkituen jakoperusteista kahdeksan miljardin tuen ehdoista edelleen osa ratkaisematta

Luokka Teemu

Julkaistu: 18.6.1992 3:00

Hallitus päätti keskiviikkona pankeille annettavan kahdeksan miljardin markan tärkeimmistä jakoperusteista. Pankkituella hallitus pyrkii estämään, ettei vakavaraisuuskriisissä olevien pankkien luotonanto supistuisi. Valtiovarainministeriö aikoo päättää lopullisista ehdoista heinäkuun loppuun mennessä.

Kahdeksan miljardin markan sijoitus kohentaa pankkien luotonantomahdollisuuksia sadalla miljardilla markalla.

Alustavasti hallitus päätti pankkien tukemisesta jo maaliskuussa, mutta päätös jakoperusteista juuttui pitkäksi aikan ehtojen juridisten yksityiskohtien viilaamiseen.

Valtio auttaa pankkeja pääomasijoituksella, jollaista ei ole aikaisemmin ollut. Jotta hallituksen, keskuspankin ja pankinjohtajien yhdessä keksimä pääomapaperi olisi pätevä, joudutaan ainakin talletuspankkilakia muuttamaan.

Ministeriö ei ole saanut vielä kukaan kaikkia ehtoja valmiiksi, mutta se halusi tärkeimmille ehdoille jo nyt hallituksen tuen. Loput ehdoista tullaan tekemään ministeriön päätöksillä.

Kahdeksan miljardin markan pääomatuen lisäksi valtio tukee pankkeja vakuusrahaston kautta. Rahastolla on aluksi oikeudet ottaa 20 miljardia markkaa lainaa pankkien tukemiseksi. Vakuusrahasto jakaa ilmeisesti jo ensi viikolla ensimmäiset tukirahat. Vakuusrahasto on jo päättänyt tukea ainakin Suomen Säästöpankkia. Valtio odottaa pankkien maksavan annetut tuet takaisin.

Päätös viimeistään joulukuussa

Erilaiset riskit rasittavat erilaisella painolla pankin vakavaraisuutta. Esimerkiksi valtion vastuulla olevat lainat eivät rasita pankin vakavaraisuutta lainkaan. Jos pankkien omien pääomien määrä supistuu esimerkiksi luottotappioiden takia, pankin on joko lisättävä pääomiaan tai alettava irtisanoa lainoja. Valtio onkin pakko laittaa rahaa pankkeihin, sillä lainojen irtisanomisia Suomen horjuva talous ei kestäisi.

Pankilla pitää olla varoja vähintään kahdeksan prosenttia pankin riskien määrästä. Näin ollen miljardin markan lisäys omaan pääomaan lisää pankin lainanantomahdollisuuksia 12,5 miljardilla markalla. Pankki kerää lainattavat rahat esimerkiksi rahamarkkinoilta. Rahat pankki lainaa eteenpäin hiukan kalliimmalla.

Pankkien tuoreiden tilinpäätöstietojen mukaan suurimman potin tukipaketista jakaisivat KOP ja SYP, jotka molemmat saivat runsaat 1,7 miljardia markkaa. Säästöpankkien tuen määrä olisi vajaat 1,3 miljardia markkaa, osuuspankkien runsaan miljardin, PSP:n noin 0,9 miljardia, Skopin noin 0,6 miljardia, OKO:n runsaat 0,4 miljardia ja STS-Pankin 170 miljoonaa. Ålandsbankenille tukea tulisi 50 miljoonaa markkaa, Citibankille 11 miljoonaa, Nordbankenille 10 miljoonaa ja Interbankille 9 miljoonaa markkaa.

Pankki voi nostaa sijoituksen kokonaan tai osaksi. Liikepankilta tai Postipankilta mahdollisesti käyttämättä jäävää määrää ei siirretä muiden pankkien hyväksi, vaan se säästyy. Sen sijaan osuus- ja säästöpankkiryhmiltä jäävä osuus jaetaan muiden säästö- ja osuuspankkien kesken.

Pankeille on annettu kaksi määräaika, joihin mennessä niiden on ilmoitettava tuen vastaanottamisesta. Ensimmäinen määräaika päättyy 14. elokuuta ja toinen 16. joulukuuta. Pankit eivät ole vielä voineet lopullisesti päättää, ottavatko ne tuen vastaan, koska lopullisia ehtoja ei vielä ole.

Valtio määrittelee tarkasti, mihin pankit voivat käyttää valtion lainaamia rahoja. Niillä pitää nimen omaan parantaa pankin vakavaraisuutta. Esimerkiksi osakesijoituksiin pankit eivät saa rahoja käyttä.

Pankit joutuvat maksamaan sijoitukselle korkoa, joka kasvaa portaittain sijoituksen iän mukaan. Vuoden 1997 loppuun saakka korko on valtion yhden vuoden velkasitoumuksen korko lisätynä velkasitoumuksen rahoituskustannuksilla ja 0,50 prosenttiyksikön marginaalilla.

Sen jälkeen marginaali kasvaa 1,50 prosenttiyksikköön. Vuoden 2000 jälkeen marginaaliin lisätään vuosittain kaksi prosenttiyksikköä kunnes marginaali nousee 14 prosenttiyksikköön.

Mitä kauemmin pankit siis pitävät sijoitusta, sitä kalliimmaksi se niille tulee. Lopulta sijoituksen korko saattaa nousta vaikkapa lähelle 30 prosenttia.

Pankit voivat maksaa sijoituksen takaisin yhdellä kertaa tai useissa erissä.

Valtio puolestaan ei voi irtisanoa sijoitusta, joka luetaan pankin omaan pääomaan. Lisäksi ehdot edellyttävät, että sijoitus on vakuudeton. Pankki ei voi asettaa sijoitukselle vakuutta.

Koska sijoitusta pitää voida verrata osakkeisiin, ei sille saa maksaa korkoa, jos pankilla ei ole jakokelpoisia voittovaroja. Näitä korkoja ei saa myöskään periä jälkikäteen. Valtiolta saattaa jäädä siis korko kokonaan saamatta jopa useiden vuosien ajaksi ellei pankkien tila parane oleellisesti. Pankki voi maksaa myös vain osan koroista.

Jos pankki jättää koron kolmen vuoden ajan maksamatta, valtio voi muuttaa sijoituksen pankin äänivaltaisiksi osakkeiksi tai vastaaviksi. Myös jos pankin vakavaraisuus laskee alle kahdeksan prosentin, voi valtio vaihtaa sijoituksensa osakkeisiksi. Tällöin valtio voi määrätä jäsenen pankin johtokuntaan tai hallitukseen.

Konkurssitapauksissa sijoituksen etuoikeus on heikompi kuin kaikilla muilla pankin sitoumuksilla, mutta parempi kuin pankin osakkeilla.

Runsaasti ongelmia

Koska pääomasijoitus on täysin uusi tapa kohentaa pankin vakavaraisuutta, saattavat ulkomaiset sijoittajat pitää sitä keinotekoisena pankkien tukemisena ellei pankkien ja valtion välisissä sopimuksissa määritellä tarkasti sijoituksen ehtoja.

Hallitusneuvos Pekka Laajanan valtiovarainministeriöstä sanoo, ettei valtio ole keskustellut asiasta Kansainvälisen järjestelypankin BIS:n tai luottokelpoisuusyritysten kanssa.

Valtion pääomasijoituksen takia talletuspankkilakia pitää muuttaa tämän vuoden loppuun mennessä. Ellei lakiehdotus mene eduskunnassa läpi, koko kahdeksan miljardin markan tuki peruuntuu ja pankit joutuvat antamaan mahdollisesti jo annetut rahat takaisin valtiolle.

Talletuspankkilakiin tehdään muutoksia niin, että pankit voivat lukea sijoituksen vuoden 1992 tilinpäätöksissä sidotuksi omaksi pääomaksi tai siihen verrattavissa olevaksi omaksi pääomaksi. Sijoitus osallistuu pankin tappioiden kattamiseen vasta sen jälkeen, kun vapaa oma pääoma ja vararahasto on käytetty.

Lakia on myös muutettava niin, että valtion oikeus muuttaa sijoitus osakkeisiin turvataan, ja laista on löydyttävä kohta, että sijoitukselle maksettava korko on vähennyskelpoinen pankin verotuksessa.

Lisäksi joidenkin pankkien yhtiökokousten pitää muuttaa pankin osakeantivaltuuksia niin suuriksi, että valtio voi ääritapauksessa muuttaa sijoituksen osakkeiksi.